

ნანა ხოჭოლავა-მაჭავარიანი

თსუ არნოლდ ჩიქობავას სახელობის ენათმეცნიერების ინსტიტუტი,  
თბილისი

[mzeshina@mail.com](mailto:mzeshina@mail.com)

დავით ჭელიძე

ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის ბოტანიკის ინსტიტუტი, თბილისი

[david.chelidze@gmail.com](mailto:david.chelidze@gmail.com)

საკვანძო სიტყვები: დაზუსტება, გასწორება, ჩანაცვლება, შექმნა.

## ახალი ნომენკლატურული სახელები „მცენარეთა სახელების კრებსით ლექსიკონში“

ქართული ენა მდიდარია მცენარეთა სახელებით, რაც აისახა კიდევ ქართულ ლექსიკოგრაფიაში. ამ მხრივ გამორჩეულია ალექსანდრე მაყაშვილის „ბოტანიკური ლექსიკონი“ (1949 წ., 1961 წ.). მიუხედავად იმისა, რომ გამოცემის დღიდან ლექსიკონს სამართლიანად ენიჭება გამორჩეული მნიშვნელობა ქართველურ ენათა ლექსიკის კვლევის თვალსაზრისით, დღეისათვის იგი სრულად ვერ ასახავს რეალურად არსებულ სურათს, კერძოდ: 1. მასში ზედმიწევნით არ არის დადასტურებული ქართული სამწერლობო ენისა და დიალექტების, ქართველური ენების, სპეციალური ლიტერატურის, ცოცხალი მეტყველების სათანადო მონაცემები; 2. მოხმობილი ლათინური სამეცნიერო სახელების ერთი ნაწილი საჭიროებს განახლებას; 3. თანამედროვე ბოტანიკური ლიტერატურის გათვალისწინებით, გადასახედია რიგ მცენარეთა გვარ-სახეობრივი განაწილება; 4. მოსაწესრიგებელია მცენარეთა ქართული სამეცნიერო სახელების (ასევე, სვანური და მერულ-ლაზური მონაცემების) დაწერილობის საკითხი; 5. აუცილებელია ლექსიკონის გამოცემის შემდგომ პერიოდში ჩვენში შემოტანილ მცენარეთა (ინვაზიური სახეობები) სახელების, ასევე, წერილობით წყაროებში მოძიებულ ფიტონიმთა დადასტურება, მათთვის სათანადო ქართული სამეცნიერო სახელების შექმნა-მისადაგება და სხვ.

ამ და სხვა ხარვეზების აღმოსაფხვრელად 2018 წლიდან დავიწყეთ „მცენარეთა ქართველური სახელების კრებსითი ლექსიკონის“ შედგენა. მუშაობისას ერთ-ერთ მიზნად გამოიკვეთა მცენარეთა ქარ-

თული სამეცნიერო სახელების განახლება-სტანდარტიზაციის საკითხი.

მცენარეთა ქართული ნომენკლატურული სახელების სისტემატური დალაგება ჯერ კიდევ მე-19 საუკუნეში დაიწყო. საბოლოოდ კი მათი ფორმირება და განვითარება მნიშვნელოვნად დაუკავშირდა ალექსანდრე მაყაშვილის „ბოტანიკურ ლექსიკონს“, თუმცა, როგორც აღვნიშნეთ, აქ დადასტურებული არაერთი ქართული სამეცნიერო სახელი საჭიროებს გადახედვას, ცვლილებას.

ეს განპირობებულია შემდეგი ძირითადი მიზეზებით: 1. ბოტანიკური უზუსტობანი – არაერთი მცენარის დასახელება არ შეესაბამება მის ბოტანიკურ მახასიათებელს; რიგი სახეობის ან გვარის დასახელება, მათი ურთიერთმიმართება მოითხოვს მეტ მკაფიოობას ან განახლებას; 2. ბუნდოვანი ტერმინები – ზოგიერთ სამეცნიერო სახელს აკლია სიზუსტე და კონკრეტულობა (იგივდება სხვა სახეობის სამეცნიერო ან დიალექტურ სახელთან), აუცილებელი ჩანს მისი ჩანაცვლება სხვა სახელით, გაძლიერება სინონიმით ან სახეობის განმსაზღვრელი ეპითეტით; 3. სამეცნიერო სახელთა ნაკლებობა – ლექსიკონში არ ჩანს ქართულ წერილობით წყაროებსა და სხვადასხვა ლექსიკონებში დადასტურებული არაერთი მცენარის სამეცნიერო სახელი.

ამ პრობლემების გადასაჭრელად „მცენარეთა სახელების კრებასით ლექსიკონში“ განხორციელდა ცვლილებები. ის ეყრდნობა ქართული ბოტანიკური ლიტერატურის, ლექსიკონების, კარაბადინების, ისტორიული წყაროების, დიალექტების მონაცემებს, რიგ შემთხვევაში კი უცხოენოვან მასალას.

სამეცნიერო სახელთა ენობრივად გაფორმებისას გათვალისწინებულია: ა) ბინომინალურობის პრინციპი – ბოტანიკური ნომენკლატურის მიხედვით, თითოეული სახეობა განისაზღვრება ორი ლათინური სახელით: თავდაპირველად სახელდება მცენარის გვარი, შემდეგ – სახეობის განმსაზღვრელი ეპითეტი<sup>1</sup>; ბ) ქართული ენობრივი ტრადიციები – ტერმინები შეირჩა ან შეიქმნა ქართული ენის მონაცემებისა და ნორ-

<sup>1</sup> ეს პრინციპი ქართულ ბოტანიკურ ნომენკლატურაში წარმატებით გატარდა, თუმცა ლათინური თანმიმდევრობა თანამედროვე ქართული სალიტერატურო ენის ნორმების გათვალისწინებით, პირიქითაა – სახეობის განმსაზღვრელ ეპითეტს მოსდევს გვარის სახელწოდება (*Cytinus rubra* – წითელი ციტინუსი).

მების გათვალისწინებით. გ) ცვლილებები, უპირველეს ყოვლისა, ალ. მაყაშვილის „ბოტანიკური ლექსიკონის“ მონაცემებთან მიმართებითაა განხორციელებული.

„მცენარეთა სახელების კრებით ლექსიკონში“ ზოგიერთ განახლებულ ქართულ სამეცნიერო სახელს მეტი მკაფიოობისათვის შეიძლება დაერთოს: 1. ფრჩხილებში წარმოდგენილი მაყაშვილისეული ის მონაცემი, რომელსაც არ ვიზიარებთ, თუმცა ვტოვებთ მისი ფართო გავრცელების გამო, მაგ., ალუბალა ონტკოფა (ონტკოფა) *Physalis alkekengi* L.), 2. ლათინური ნომენკლატურული სახელის ქართული თარგმანი (დახრილი შრიფტით), მაგ., მგლისბალახა, *სწორმდგომი შხაპრი* *Sparganium erectum* L., 3. ორივე ერთად (მაყაშვილისეული ვერსია, ლათინური სახელის თარგმანი), მაგ., *მთვლემარა* (ორქიდეა), *ბრიყვი ჯადუარი* *Orchis morio* L.; 3. როცა „ბოტანიკური ლექსიკონის“ სამეცნიერო სახელი ჩვენ მიერ სახეცვლილია, თავდაპირველი (მაყაშვილისეული) მონაცემი აუცილებლად აისახება მის სინონიმურ ჩამონათვალში.

„მცენარეთა სახელების კრებით ლექსიკონში“ განახლებულ ქართულ ნომენკლატურულ სახელთა დამკვიდრებისათვის მივმართავთ შემდეგ ხერხებს: I. არსებულ სამეცნიერო სახელთა გასწორება, გამდიდრება; II. არსებულ სამეცნიერო სახელთა ჩანაცვლება სხვა სახელებით; III. ახალი სახელების შემოტანა, დამკვიდრება; IV. ახალი სამეცნიერო სახელების შექმნა.

I. არსებული სამეცნიერო სახელების გასწორება, გამდიდრება.

I.I. ბოტანიკური მონაცემის გათვალისწინება: ყანის ნიორი > ხახვნიორა *Allium rotundum* L., *A. atrovioleaceum* Boiss., *A. ponticum* Miscz. ეს მცენარე ბოტანიკურად უფრო გარეული ხახვია, ვიდრე ნიორი (შდრ. მისი დიალექტური სახელები: *ჯაგ. ძაღლხახვა, ინგილ. ზაღლი ხახ, ხევს. ხახვნიორა*), ამიტომ ხევსურული დიალექტიდან აღებული სახელი ხახვნიორა უკეთ გამოხატავს ამ მცენარის ნიშან-თვისებებს.

I.II. გვარსახეობრივი ურთიერთმიმართება (გადაჯგუფება, შეცვლა, დამატება, საერთაშორისო ნომენკლატურის გათვალისწინება). ცალკე თავსიტყვად დადასტურდება გვარის ქართული სახელი (რომელის შესაბამისად ფორმდება სახეობების სახელებიც), შდრ.: *გვარი* ძირმწარა *Aristolochia*, *სახეობები: ხვიარაძირმწარა* *Aristolochia clematitis* L. და ქართული *ძირმწარა* *Aristolochia pontica* Lam., *A. iberica*

Fisch. et C. A. Mey. ex . Boiss.; გვარი მარწყვი *Fragaria*, სახეობები: ტყის მარწყვი *Fragaria vesca*, ბღის მარწყვი *Fragaria virginiana* Duch., მუშის მარწყვი *Fragaria moschata* Duch.; გვარი კატაბალახა *Valeriana*, სახეობები: სამკურნალო კატაბალახა *Valeriana officinalis* L., ალპური კატაბალახა *Valeriana alpestris* Steven, ინდური კატაბალახა *Valeriana jatamansi* Jones.; გვარი მოცი *Vaccinium*, სახეობები: ნამდვილი მოცი, შალშავი *Vaccinium myrtillus* L., წითელი მოცი *Vaccinium vitis-idaea* L., ლურჯი მოცი *Vaccinium uliginosum* L., მღალი მოცი, კვესიური მოცი *Vaccinium arctostaphylos* L. და სხვ.

ცალკე ერთეულად (თავსიტყვად) გამოიყოფა ზოგიერთი იმ გვარის აღმნიშვნელი სახელწოდება (შესაბამისად, მათი სახეობებიც), რომელიც ლექსიკონში აქამდე არ ჩანდა, ან მხოლოდ სახეობის სახელწოდებებში ფიგურირებდა. ესენია: გლიცერია *Glyceria*, ფუკუსი *Fucus*, ურთხელი *Taxus*, ციკუტა *Cicuta*, ცეზალპინია *Caesalpinia*, შროშანი *Lilium*, ჭინჭარი *Urtica*, ძელქვა *Zelkova*, ცხრატყავა *Lonicera*, ღილილო *Centaurea*... იშვიათად გვაქვს გვარის აღმნიშვნელი ლათინური სახელწოდების ქართულად თარგმნილი ფორმებიც, მაგ., მლამოზურა *Salsola* და სხვ.

I.III. ცვლილება სახელის მეტი მკაფიოობისათვის.

არსებულ სამეცნიერო სახელს ემატება სხვა სახელი (ქართული, მცენარის ნიშან-თვისების უკეთ ამსახველი, ფართო გავრცელების), რომელიც, თავის მხრივ, ქართული წერილობითი წყაროებიდან, სპეც. ლიტერატურიდან ან დიალექტებიდანაა აღებული, მაგ.: დასტამზო > ნესვუმპულა, დასტამზო *Melo dudaim* (L.) Sageret, მანანა > ბიბლიური მანანა, მანანა *Lecanora esculenta* Eversm, საათა > საათა, მზემაქცია *Hibiscus trionum* L., გლედიჩია > ხეკალა, გლედიჩია *Gleditschia*, მჭადა > ტყის ჭორიკან, მჭადა *Oplismenus undulatifolius* (Ard.) Beauv, ულუმბო > უცხო სუნელი, ულუმბო *Trigonella coerulea* (Dsr.) Ser.

ზოგჯერ არსებულ სამეცნიერო სახელს ემატება ფართო გავრცელების დიალექტური ვარიანტიც, რომელსაც ნომენკლატურული სახელის სტატუსი ენიჭება, შდრ.: გოგრა, კვახი *Cucurbita* (იმერ., რაჭ., ლეჩხ.), მურყანი, თხმელა *Alnus* (ჯავახ., იმერ., რაჭ., ლეჩხ., ზ.-გურ., აჭარ.), ივანი, კობიტი *Cucurbita* (იმერ., გურ.), ჩვეულებრივი მოცი, შალშავი *Vaccinium myrtillus* L. (ხევს., ფშ., მოხ.), შალაფა > შალაფა, ჩამკალამი *Sorghum halepense* (L.) Pers. (იმერ., რაჭ., გურ.)...

არსებულ სამეცნიერო სახელს ჩამოშორდება ერთ-ერთი სინონიმი, შდრ.: *პაპირი, პაპირუსი > პაპირუსი* *Cyperus alternifolius* L. ; *ქერიფელა, გულსოსანა > ქერიფელა* *Verbascum...*

გვაქვს შემთხვევები, როცა არსებულ სამეცნიერო სახელს ჩამოშორდება ერთ-ერთი სინონიმი, მაგრამ ემატება სხვა: *ჟაბო, შაბო, შაბუ > ჟაბო, მართური* *Cheiranthus cheiri* L. (საბა); *კოლრაბი, ხვითი > კეჟერა, კოლრაბი* *Brassica oleracea* L. var. *gongylodes* L. (იმერ., გურ.).

იცვლება არსებულ სამეცნიერო სახელთა რიგითობა, ერთ-ერთი სახელის ფართო გავრცელების გათვალისწინებით: *არაქისი, მიწის თხილი > მიწის თხილი, არაქისი* *Arachis hypogaea* L. *ძეწნა, მტირალა ტირიფი > მტირალა ტირიფი, ძეწნა, ბაბილონის ტირიფი* *Salix babylonica* L.

II. არსებული სამეცნიერო სახელების ჩანაცვლება სხვა სახელებით.

#### II.I. მკაფიოობა.

შეირჩა უფრო ზუსტი, კონკრეტული დასახელება, შდრ.: *ბია > ბიაკომში* *Cydonia oblonga* Mill. (= *C. vulgaris* Pers.). აქ სამეცნიერო სახელი *ბია* შევცვალეთ კახური *ბიაკომშით*, რადგან *ბია* დასავლურ დიალექტებში ბადის კომშის სახელიცაა.

*დანამასტაკი > მასტაკის ხე* *Pistacia lentiscus* L. *დანამასტაკი* და *მასტაკი* ნივთიერების აღმნიშვნელი სახელებია, ამიტომ დენდრონიმის სახელად არ გამოდგება.

*ნეგო, უკვდავა > მთის ნეგო* *Helichrysum*. ეს ცვლილება მოხდა ომონიმიის თავიდან ასაცილებლად, რადგან უკვდავა ზოგიერთი სუკულენტი მცენარის სახელიცაა, ხოლო ნეგო კრაზანას სახელია სამცხურში.

ცვლილებისთვის ამოსავალია მცენარის ნიშან-თვისებების უკეთ ასახვა, შდრ.: *ზეთისხილი, ზეთის ხე > ზეთისხილის ხე* *Olea europaea* L.; *რუსული ღიღილო > ლურჯი ღიღილო* *Centaurea cyanus* L.

შეირჩა და უპირატესობა მიენიჭა ქართულ სახელს, შდრ.: *ვენერას თმა > კლდისქოჩორა, ვენერას თმა* *Adiantum capillus-veneris* L.; ამერიკული *კატალპა > ლობიოს ხე, ამერიკული კატალპა* *Catalpa bignonioides* Valt. და სხვ.

II.II. გასწორდა შეცდომები, შდრ.: *კამა > ცერეგო* *Anethum graveolens* L., *დიდი კამა > კამა* *Foeniculum vulgare* Mill. (= *F. officinale* All.), *ჩადუნა > იფხლი* *Dryopteris*; *მთის ჩადუნა > მთის იფხლი*

*Dryopteris filix mas* (L.), *შავი გვიძრა* > *ჩადუნა* (შავი გვიძრა) *Matteuccia struthiopteris* (L.) Tod., *Struthiopteris filicastrum* All., *აკაკი, ბრინჯის ხე* > *აკაკის ხე, ბრინჯაოს ხე* *Celtis*; *ქვამუხა* > *ბაძგვოთოლა მუხა* *Quercus ilex* L. Schott. და სხვ.

აღსანიშნავია, რომ სამეცნიერო სახელთა ცვლილება განხორციელდა სპეცილური კვლევების საფუძველზე და მას ჩვენი არაერთი პუბლიკაცია მიეძღვნა (ხოჭოლავა-მაჭავარიანი, ჭელიძე 2021 : 20-211; ხოჭოლავა-მაჭავარიანი 2021; ხოჭოლავა-მაჭავარიანი, ჭელიძე 2020 : 139-147 და სხვ.).

### III. ახალი სახელების შემოტანა, დამკვიდრება.

III.I. მცენარეები, რომელთა სახელებიც არ აისახა ალ. მაყაშვილის „ბოტანიკურ ლექსიკონში“, თუმცა მოხსენიებულია არაერთ წყაროში.

ბოტანიკური ლიტერატურიდან: *მესხეთის ქუდუნა* *Draba meskhetica* Chinth., *საღებავი ირაგა* *Anthemis tinctoria* L., *კოლხური კატაბალახა* *Valeriana colchica* Utkin, *ბოსტნის ბოლოკი (ბოლოკი)* *Raphanus sativus* L. var. *major* A. Voss., *მწვავე ბაია* *Ranunculus acris* L., *მინდვრის პიტნა* *Mentha arvensis* L., *საგურამული ფურისულა* *Primula saguramica* Gavr... ძველი ქართული ლექსიკონებიდან: *საგალი, თევზის სამსალა* *Verbascum thapsus* L., *მკედიანა* *Spergularia rubra* (L.) J. Presl & C. Presl., *ბალახკოვზა* *Cochlearia officinalis* L., *კანიაური* *Plantago psyllium* L., *ჩალაპა* *Ipomoea purga* Wend., *კოლინჯანი* *Alpinia Galanga* L...

კარაბადინებიდან: *ზარამბადი* *Zingiber zerumbet* (L.) Roscoe ex Sm., *შაყაყული, მაღაბაილა სეკაკული* *Malabaila secacul* (Mill.) Boiss., *დევისყურა* *Vincetoxicum hirsutaria* Medik...

დიალექტური მასალიდან (მათ შორის, ჩვენს მიერ მოპოვებულიც): *ცისნამი* *Nostoc commune* Vaucher (ქართლ.), *ჯიხვისხინკალა* *Pseudovesicaria digitata* (C.A.Mey.) Rupr. (ხევს.), *არყიფერა* *Betula medwediewii* Regel (ზ.-აჭარ.)...

ლათინურიდან თარგმნილი ნომენკლატურული სახელები: *ბუსუსიანი რძიანა* *Euphorbia pilosa* L., *გაზაფხულის ადონისი* *Adonis vernalis* L., *ტყის ანგელოზა* *Angelica sylvestris* L., *ცეცხლოვანი ბაია* *Ranunculus flammula* L....

III.II. ზოგიერთი მცენარის სახელი დასტურდება ქართულ წერილობით წყაროებში, თუმცა მეტი მკაფიოობისა და სიზუსტისათვის მათ სამეცნიერო სახელებად ჩვენ ლათინური ნომენკლატურული სა-

ხელის თარგმანს ვამჯობინებთ, შდრ.: *მსხვილფოთოლა ცაცხვი* *Tilia platyphyllos* Scop. (= *T. grandifolia* Ehrh.), შდრ.: *ცაცხვი-დედალი* (ჩუბინაშვილი 1985), *დაგორგლილი ჭილი* *Juncus conglomeratus* L., შდრ., *მგრგვალი ჭილი* (ორბელიანი 1991) და სხვ.

#### IV. ახალი სამეცნიერო სახელების შექმნა.

აღსანიშნავი მცენარის ნიშან-თვისებების, წერილობით წყაროებში დადასტურებული ფორმების, შესაბამისი ლათინური დასახელებისა და ქართული ენის ნორმების გათვალისწინებით, ჩვენ შევქმენით არაერთი სამეცნიერო სახელი, ამასთან, ყოველი ახალი სახელის შექმნას წინ უძღვოდა სპეციალური კვლევა. ეს სახელებია: *მანანანი იალღუნ* *Tamarix mannifera* (Ehrenb.) Bunge, *ბზეთავთავა* *Apluda* L., *ხვიარა ძაღლყურძენა* *Solanum persicum* Willd. ex Roem. et Schult., *თრიმლანა მარწყვაბაღახა* *Potentilla erecta* (L.) Raeusch., *ბაძგვოთოლა მუხა* *Quercus ilex* L., *საღებავი რძიანა* *Euphorbia seguieriana* Neck. და სხვ.

#### დასკვნა

„მცენარეთა სახელების კრებით ლექსიკონში“ ქართული ნომენკლატურული სახელები წარმოდგენილია ალ. მაყაშვილის „ბოტანიკური ლექსიკონის“ მიხედვით, თუმცა იქ შენიშნული რიგი ხარვეზების გამო, განხორციელდა არაერთი ცვლილება.

ქართულ სამეცნიერო სახელთა განახლება-გამდიდრება ხორციელდება შემდეგ წყაროებზე დაყრდნობით: 1. ქართული ბოტანიკური ლიტერატურა; 2. ძველი ქართული ლექსიკონები და კარაბადინები 2. ქართული ენის დიალექტები; 3. ჩვენ მიერ შექმნილი ახალი სახელები (ნეოლოგიზმები); 4. სხვა ენებიდან (ძირითადად, ლათინურიდან) გადმოტანილი ან თარგმნილი ტერმინები.

მცენარეთა ქართულ სამეცნიერო (ნომენკლატურულ) სახელთა განახლება-გამდიდრება დინამიკური პროცესია.

#### ლიტერატურა

- მაყაშვილი 1961* – ალექსანდრე მაყაშვილი, ბოტანიკური ლექსიკონი, თბილისი.  
*ორბელიანი 1991* – სულხან-საბა ორბელიანი, ლექსიკონი ქართული, ტ. I, თბილისი

*ჩუბინაშვილი 1985* – დავით ჩუბინაშვილი, ქართულ-რუსული ლექსიკონი, მეორე გამოცემა, თბილისი.

*ხოჭოლავა-მაჭავარიანი, ჭელიძე 2020* – ნანა ხოჭოლავა-მაჭავარიანი, დავით ჭელიძე, რომელი მცენარის სახელი უნდა ყოფილიყო „ჭყორი“, ეტიმოლოგიური ძიებანი XVII, თბილისი.

*ხოჭოლავა-მაჭავარიანი, ჭელიძე 2021* – ნანა ხოჭოლავა-მაჭავარიანი, დავით ჭელიძე, კვლავ მცენარეთა ქართულ სამეცნიერო სახელთა დაზუსტებისათვის (კამა, ცერეცო), ეტიმოლოგიური ძიებანი XVIII, თბილისი.

*ხოჭოლავა-მაჭავარიანი 2021* – ნანა ხოჭოლავა-მაჭავარიანი ხემცენარეთა გვარ *Celtis L.*-ის ქართული სამეცნიერო სახელების დაზუსტების აუცილებლობა, ელ. ჟურნალი „იბერიულ-კავკასიური ენათმეცნიერების წელიწადული“, II, 2021 <https://www.aicl.ge>

Nana Khotcholava-Matchavariani

*TSU Arnold Chikobava Institute of Linguistics, Georgia*

[mzeshina@mail.com](mailto:mzeshina@mail.com)

David Chelidze

*The Botanical Institute of Ilia State University, Georgia*

[David.chelidze@gmail.com](mailto:David.chelidze@gmail.com)

**Keywords:** Clarification, Correction, Replacement, Creation

## New Nomenclatural Names in A Cumulative Glossary of Plant Names

### Summary

In the "Complete Lexicon of Plant Names", Georgian nomenclatural names are primarily presented based on Al. Makashvili's "Botanical Lexicon" (1961). However, due to various noted shortcomings in that work, numerous changes have been made.

Revisions and additions are introduced in the following cases:

1. When there are botanical reasons for defining, differentiating, or regrouping plant species or genera;
2. When the presented nomenclatural name is inaccurate, necessitating correction or replacement with another name;
3. When the name is ambiguous or outdated, requiring substitution with a more modern and widely recognized name;
4. When a plant lacks its Georgian scientific name;
5. When the Georgian scientific names are not aligned with contemporary Latin nomenclature.

In the process of introducing changes or additions, the following are considered: 1. Internationally recognized rules for creating nomenclatural plant names; 2. Certain established traditions in Georgian scientific literature; 3. The norms of modern Georgian literary language; 4. The widespread usage (popularity) of a given name in Georgia.

The renewal and enrichment of Georgian scientific plant names are based on the following sources: 1. Georgian botanical literature; 2. Old Georgian lexicons and medical treatises; 3. Georgian dialects; 4. Newly created names (neologisms) by the authors; 5. Terms borrowed or translated from other languages, primarily Latin.

The renewal and enrichment of Georgian scientific (nomenclatural) plant names is a dynamic process.